

Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра дошкільної педагогіки і психології та спеціальної
освіти імені проф. Т. І. Поніманської

Тести з дисципліни
«Спецметодика початкового
навчання мови»:
навчально-методичний посібник

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 016 Спеціальна освіта
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
(освітня програма «Спеціальна освіта. Логопедія»)

Укладач – канд. філол. наук, старший викладач
Шостак О. О.

Рівне
РДГУ
2023

УДК 81-028.31 (075)

Т 36

*Рекомендовано до друку кафедрою дошкільної педагогіки і психології
та спеціальної освіти імені проф. Т. І. Поніманської
(протокол № 2 від 11 лютого 2022 р.)*

*і навчально-методичною комісією педагогічного факультету
(протокол № 2 від 18 лютого 2022 р.)*

Рівненського державного гуманітарного університету

Рецензенти:

Павлюк Тетяна Олександрівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти імені проф. Т. І. Поніманської Рівненського державного гуманітарного університету.

Обуховська Олена Володимирівна – директор Комунальної установи «Інклюзивно-ресурсний центр міста Острога» Острозької міської ради Рівненської області.

Т 36

Тести з дисципліни «Спецметодика початкового навчання мови»: навчально-методичний посібник: для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка (освітня програма «Спеціальна освіта. Логопедія») / уклад.: О. О. Шостак. – 2-ге вид., допов. і перероб. – Рівне: РДГУ, 2023. – 51 с.

УДК 81-028.31 (075)

Навчально-методичний посібник є частиною навчально-методичного забезпечення дисципліни «Спецметодика початкового навчання мови», що входить до навчального плану підготовки бакалавра за спеціальністю 016 Спеціальна освіта (освітня програма «Спеціальна освіта. Логопедія»). Зміст завдань тестів цілком охоплює весь курс. У навчально-методичному посібнику представлені тести декількох видів: тести з єдиною правильною відповіддю; тести з декількома можливими правильними відповідями; тести, які передбачають знання конкретних визначень. Вони структуровані за змістовими модулями робочої програми.

© О. О. Шостак, 2023 р.

ЗМІСТ

Передмова.....	4
Тести до змістового модулю 1 «Система навчання рідної мови учнів із тяжкими порушеннями мовлення».....	5
Тести до змістового модулю 2 «Організація освітнього і корекційно-розвивального процесу в початковій школі».....	15
Тести до змістового модулю 3 «Методика формування вимови та розвитку мовлення учнів молодших класів із тяжкими порушеннями мовлення».....	25
Тести до змістового модулю 4 «Методика навчання грамоти молодших школярів із тяжкими порушеннями мовлення».....	32
Відповіді.....	45

ПЕРЕДМОВА

Навчально-методичний посібник «Тести з дисципліни “Спецметодика початкового навчання мови”» має на меті здійснити контроль і самоконтроль (поточний, підсумковий) знань студентів з головних розділів курсу «Спецметодика початкового навчання мови».

У ньому передбачено виконання тестів, згрупованих за змістовими модулями:

1. «Система навчання рідної мови учнів із тяжкими порушеннями мовлення».

2. Організація освітнього і корекційно-розвивального процесу в початковій школі

3. «Методика формування вимови та розвитку мовлення учнів молодших класів із тяжкими порушеннями мовлення».

4. «Методика навчання грамоти молодших школярів із тяжкими порушеннями мовлення».

На виконання одного тестового завдання відводиться 2–3 хв. Перед початком тестування проводиться короткий інструктаж щодо виконання завдань. Студентів орієнтують на чітке, розбірливе оформлення записів; уважність, самостійність під час виконання роботи; дотримання відповідного часу.

Відповіді оцінюються таким чином: 90–100 % правильних відповідей – «відмінно»; 70–89 % – «добре», 50–69 % – «задовільно», менше 50 % правильних відповідей – «незадовільно».

ТЕСТИ ДО ЗМІСТОВОГО МОДУЛЮ 1 «СИСТЕМА НАВЧАННЯ РІДНОЇ МОВИ УЧНІВ ІЗ ТЯЖКИМИ ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ»

Тема 1. Спеціальна методика навчання української мови як окрема галузь дефектологічної науки

1. В Україні перші спеціальні школи для дітей, які мають ТПМ, виникли у:

- 1) 50–60-ті рр. XX ст.;
- 2) 60–70-ті рр. XX ст.;
- 3) 70–80-ті рр. XX ст.

2. Предмет спеціальної методики навчання мови:

- 1) педагогічна діяльність, спрямована на формування мовленнєвих навичок дошкільників;
- 2) процес розвитку мовлення дітей та навчання їх рідної мови на різних етапах дошкільного дитинства;
- 3) процес оволодіння українською мовою учнями з ТПМ в умовах спеціальної школи.

3. Початковий курс української мови в спеціальній школі складається з двох частин:

- 1) пропедевтичної;
- 2) основної;
- 3) теоретичної;
- 4) практичної.

4. Специфіка процесу навчання мови полягає в тому, що в ньому мають органічно поєднуватися два різні за завданнями, змістом і методами педагогічні впливи:

- 1) створення практичних передумов із метою засвоєння мови як шкільного предмета шляхом формування, корекції, розвитку всіх компонентів мовлення учнів;

- 2) навчання мови як шкільного предмета (в обсязі програми масової школи);
- 3) вивчення основ мовознавчої теорії;
- 4) досягнення вміння застосовувати правила на практиці.

5. Спеціальна методика навчання рідної мови як наука має розв'язати такі завдання:

- 1) комунікативне;
- 2) теоретичне;
- 3) лінгвістичне;
- 4) практичне.

Необхідно обрати два варіанти відповідей.

6. Спеціальна методика навчання рідної мови повинна визначити:

- 1) у яких взаємовідносинах знаходяться різні сторони навчально-виховного процесу;
- 2) які корекційні завдання потрібно розв'язати;
- 3) як впливає мовний матеріал із різних предметів на хід мовленнєвого розвитку дітей;
- 4) які труднощі відчують учні під час вивчення математики, природознавства, історії та інших предметів через недоліки в словниковому запасі, недосконалу техніку читання та ін.

Необхідно обрати три варіанти відповідей.

7. Назвіть методи наукових досліджень, які використовуються спеціальною методикою навчання мови:

- 1) спостереження за педагогічним процесом на уроці;
- 2) індивідуальні бесіди з учнями та вчителями;
- 3) аналіз письмових робіт учнів;
- 4) екскурсії;

5) огляди приміщень.

8. Особливо тісні та важливі зв'язки спеціальної методики навчання мови з:

- 1) психологією;
- 2) логопедією;
- 3) дидактикою.

9. Спільністю змісту предмета «Українська мова», завдань, прийомів, методів, форм роботи з рідної мови пояснюються зв'язки спеціальної методики навчання мови з:

- 1) методикою навчання рідної мови в масовій школі;
- 2) логопедією;
- 3) лінгвістикою.

10. На першому етапі практичної мовленнєвої підготовки дітей із ТПМ значна увага приділяється:

- 1) формування практики мовленнєвого спілкування як основи засвоєння елементарних закономірностей мови;
- 2) формуванню усного мовлення дітей, збагаченню їх пасивного та активного словника;
- 3) формуванню граматичної будови мови, корекції вад звуковимови та фонематичного сприймання.

Необхідно обрати два варіанти відповідей.

Тема 2. Поняття про систему навчання рідної мови дітей із ТПМ. Мета і завдання роботи з формування мовлення та вивчення мови як предмета в спеціальній школі

1. Система навчання мови об'єднує два складники:

- 1) формування, розвиток і корекція мовлення (система розвитку мовлення);

- 2) система навчання граматики та правопису (мова як предмет);
- 3) система розвитку зв'язного мовлення;
- 4) система збагачення мовлення граматичними засобами.

2. До навчальних завдань початкового курсу української мови належать:

- 1) формування в учнів зв'язного, розгорнутого усного мовлення, що відповідає нормам сучасної української літературної мови;
- 2) корекція лексичної сторони мовлення;
- 3) опанування учнями знань про мову як найважливіший засіб комунікації та пізнання;
- 4) корекція звуковимови;
- 5) оволодіння учнями правильним, виразним, усвідомленим читанням та письмом за фонетичним і частково за морфологічним, традиційним та іншими принципами орфографії;
- 6) залучення учнів до скарбниць духовності та культури, літературних надбань українського народу та народів світу;
- 7) виховання громадянськості, патріотизму, національної самосвідомості.

Необхідно обрати п'ять варіантів відповідей.

3. До корекційно-розвивальних завдань початкового курсу української мови належать:

- 1) формування в учнів зв'язного, розгорнутого усного мовлення, що відповідає нормам сучасної української літературної мови;
- 2) корекція фонематичних уявлень і звуковимови як передумов оволодіння орфоепічними нормами української мови;
- 3) опанування учнями знань про мову як

- найважливіший засіб комунікації та пізнання;
- 4) корекція темпо-ритмічної та ритміко-інтонаційної сторін мовлення;
 - 5) корекція лексичної сторони мовлення;
 - 6) корекція граматичної будови мовлення;
 - 7) корекція зв'язного (діалогічного, монологічного) мовлення;
 - 8) формування навичок усвідомленого мовного аналізу як основи для оволодіння і розвитку навичок читанням та письма;
 - 9) попередження та корекція дислексій і дисграфій.

Необхідно обрати сім варіантів відповідей.

4. Мета навчання рідної мови передбачає:

- 1) формування мовлення як засобу спілкування та знаряддя мислення;
- 2) формування основ наук про мову;
- 3) вивчення української мови як предмета.

Необхідно обрати два варіанти відповідей.

5. Назвіть ключові характеристики мови:

- 1) є кодом, системою знаків, тобто засобом або знаряддям спілкування, мислення і пізнання;
- 2) конкретне говоріння, яке триває в часі з метою спілкування, передачі інформації, обміну висловлюваннями;
- 3) явище суб'єктивне, породжується та здійснюється конкретною людиною і відображає всі індивідуальні особливості її думок та почуттів;
- 4) явище соціальне, народжене суспільством, вона завжди об'єктивна та обов'язкова;
- 5) ситуативність і невпорядкованість;
- 6) регулярна система, яка складається з фонологічного, морфологічного, лексичного та синтаксичного рівнів.

Необхідно обрати три варіанти відповідей.

6. Назвіть дві найважливіші функції мовлення:

- 1) комунікативна;
- 2) сигніфікативна;
- 3) логічна;
- 4) номінативна.

7. Курс української мови для початкових класів слід розглядати як:

- 1) базовий;
- 2) пропедевтичний;
- 3) систематичний.

8. У процесі вивчення мови вчитель розв'язує такі завдання:

- 1) формування звуковимови;
 - 2) закріплення практично засвоєних учнями граматичних закономірностей на уроках розвитку мовлення;
 - 3) оволодіння базовими поняттями та операціями мови;
 - 4) підготовка та початкове навчання грамоти;
 - 5) ознайомлення дітей з будовою та складом української мови;
 - 6) удосконалення мовлення на базі вивчення мови як предмета, а також збагачення мовної практики дітей.
- Необхідно обрати чотири варіанти відповідей.*

9. Мета і завдання предмета «Українська мова» реалізуються у п'ятьох змістовних лініях::

- 1) комунікативній;
- 2) лінгвістичній;
- 3) соціокультурній;
- 4) лінгвоукраїнознавчій;

- 5) виховній;
- 6) діяльнісній;
- 7) корекційно-розвивальній.

10. Провідною серед них є:

- 1) лінгвістична;
- 2) комунікативна;
- 3) корекційно-розвивальна.

Тема 3. Сучасне розуміння сутності аномального розвитку дітей, які мають ТПМ

1. *Порушення формування лексики в дітей проявляється в:*

- 1) обмеженості словникового запасу;
- 2) різкій невідповідності активного і пасивного словника;
- 3) порушенні узгодження слів у реченні;
- 4) неточному вживанні слів;
- 5) численних вербальних парафазіях;
- 6) несформованості семантичних полів;
- 7) неправильному вживанні закінчень;
- 8) труднощах актуалізації словника.

Необхідно обрати шість варіантів відповідей.

2. *Основними граматичними помилками, що спостерігаються в учнів початкових класів із ЗНМ, є такі:*

- 1) незасвоєння на практичному рівні системи відмінкових закінчень, що призводить до порушення узгодження іменників, прикметників, займенників, дієслів за числами, відмінками, родами, часами;
- 2) вживання закінчень, нетипових для певної граматичної форми;

- 3) вживання неправильного граматичного способу;
- 4) помилки у визначенні граматичного значення слова;
- 5) неправильне вживання відмінкових і родових закінчень кількісних числівників;
- 6) неправильне узгодження дієслів із займенниками та іменниками;
- 7) неправильне вживання родових і числових закінчень дієслів минулого часу;
- 8) порушення узгодження слів у реченні, неправильне використання прийменників.

Необхідно обрати шість варіантів відповідей.

3. У звуковій стороні мовлення учнів підготовчих і перших класів спостерігаються:

- 1) поліморфні порушення звуковимови та складової будови слова;
- 2) неправильне інтонування фраз у реченні;
- 3) несформованість фонематичного сприймання, фонематичних уявлень;
- 4) пропуск наголошених складів;
- 5) несформованість навичок звуко-складового аналізу та синтезу.

Необхідно обрати три варіанти відповідей.

4. До особливостей моторного розвитку дітей із ТПМ належать:

- 1) недостатня точність, узгодженість, уповільнення темпу рухів;
- 2) порушення цифрового та буквеного гнозису;
- 3) труднощі утворення і закріплення складних рухових стереотипів, що складаються із серії рухів;
- 4) порушення просторового сприймання;
- 5) труднощі переключення з одного руху на інший.

Необхідно обрати три варіанти відповідей.

5. До особливостей сенсорного розвитку дітей із ТПМ зараховують:

- 1) недостатню точність, узгодженість, уповільнення темпу рухів;
- 2) дифузне, нерозчленоване, глобальне сприймання;
- 3) труднощі утворення і закріплення складних рухових стереотипів, що складаються із серії рухів;
- 4) порушення найбільш високих рівнів зорового, слухового і просторового сприймання;
- 5) труднощі у класифікації за кольором, формою і розміром;
- 6) порушення цифрового та буквеного гнозису.

Необхідно обрати чотири варіанти відповідей.

6. Дітям із ТПМ притаманні такі риси психічного інфантилізму:

- 1) недорозвиток вербального інтелекту;
- 2) дитячість поведінки;
- 3) емоційна незрілість;
- 4) нездатність до вольових зусиль;
- 5) більш низький рівень узагальнень у порівнянні з нормою (різниця в 1–2 роки);
- 6) вербальні парамнезії.

Необхідно обрати чотири варіанти відповідей.

7. Найхарактернішими типами особистості з порушеннями мовлення є:

- 1) конформний;
- 2) тривожний;
- 3) пригнічений;
- 4) інтровертний.

Необхідно обрати два варіанти відповідей.

8. У дизартриків простежуються:

- 1) агресивність, замкненість, емоційна неврівноваженість, чутливість і збудливість, окремі порушення вегетативної нервової системи;
- 2) патохарактерологічні невротичні реакції у вигляді істеричних рис, негативізму та страхів;
- 3) емоційна збудливість і швидка виснажуваність, зниження працездатності, висока навіюваність, спостерігаються посилені вегетативні реакції і тривожність, часті дистимії та відсутність критичності до власного мовлення.

9. існує три ступені фіксованості заїкуватих на мовленнєвому дефекті:

- 1) нульовий;
- 2) середній;
- 3) помірний;
- 4) виражений.

10. За стилем поведінки осіб з мовленнєвими розладами можна розмежувати на чотири великі групи:

- 1) із сильним, врівноваженим і рухливим типом нервової діяльності, при якому спостерігається швидке засвоєння нових знань, гарне орієнтування у незнайомих умовах, легке налагодження контактів з оточенням, життєлюбність, проте недостатньо розвинені самокритичність, здатність бачити і визнавати свої недоліки й невдачі;
- 2) зі стійкими поведінковими проявами, виконанням дещо педантичних і неквапливих повторюваних дій;
- 3) сором'язливі, чутливі, легко ранимі, невпевнені у власних силах;
- 4) афективно незрілі, що виявляється в інфантильній поведінці, ізольованості та низькій контактності;
- 5) вибухові, рухливі, імпульсивні, з підвищеною реактивністю, націлені на процес, а не на результат.

**ТЕСТИ ДО ЗМІСТОВОГО МОДУЛЮ 2
«ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО І КОРЕКЦІЙНО-
РОЗВИВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В ПОЧАТКОВІЙ
ШКОЛІ»**

**Тема 4. Зміст і складові частини роботи з навчання
рідної мови в спеціальній школі для дітей із ТПМ**

1. Концепцією Нової української школи передбачено, що перший рівень освіти має два цикли:

- 1) адаптаційно-ігровий (1–2 класи) та основний (3–4 класи);
- 2) підготовчий (1–2 класи) та основний (3–4 класи);
- 3) адаптаційно-ігровий (1–2 класи) та навчальний (3–4 класи).

2. У початковому курсі мовно-літературної освіти (програма для 1–2 класів) виділено такі змістові лінії:

- 1) «Взаємодіємо усно»;
- 2) «Читаємо»;
- 3) «Взаємодіємо письмово»;
- 4) «Досліджуємо медіа»;
- 5) «Досліджуємо мовні явища»;
- 6) «Вчимося грамоти».

Необхідно обрати п'ять варіантів відповідей.

3. Реалізація мети і завдань мовно-літературної освітньої галузі (3–4 класи) здійснюється за такими змістовими лініями:

- 1) «Взаємодіємо усно»;
- 2) «Читаємо»;
- 3) «Взаємодіємо письмово»;
- 4) «Досліджуємо медіа»;
- 5) «Досліджуємо мовні явища».

Необхідно обрати чотири варіанти відповідей.

4. Базовим навчальним планом початкової загальної середньої освіти з українською мовою навчання дітей з особливими освітніми потребами передбачено, що на корекційно-розвивальну роботу з дітьми з тяжкими порушеннями мовлення відводиться:

- 1) 420 год на кожен клас;
- 2) 320 год на кожен клас;
- 3) 220 год на кожен клас.

5. Розвиток основних психічних процесів – гнозису, уваги (як невід’ємної складової), пам’яті та мислення передбачає такий напрям корекційно-розвивальної роботи:

- 1) «Мовленнєвий розвиток»;
- 2) «Фізично-мовленнєвий розвиток»;
- 3) «Когнітивно-мовленнєва сфера»;
- 4) «Емоційно-вольова сфера».

6. На розвиток праксису спрямований такий напрям корекційно-розвивальної роботи:

- 1) «Мовленнєвий розвиток»;
- 2) «Фізично-мовленнєвий розвиток»;
- 3) «Когнітивно-мовленнєва сфера»;
- 4) «Емоційно-вольова сфера».

7. Корекційно-розвиткову програму (за Ю. Рібцун) для кожного класу завершує розділ:

- 1) «Маршрутні точки розвитку»;
- 2) «Орієнтовні результати розвитку здобувачів початкової освіти»;
- 3) «Перелік обов’язкових базових показників розвитку».

7. Корекційно-розвиткова програма для другого класу (за Ю. Рібцун) має таку назву:

- 1) «Мандрую з Пізнайком»;
- 2) «Пізнаємо світ разом»;
- 3) «Вмію та хочу вчитися»;
- 4) «Розумію, думаю, розповідаю».

9. ***Метою школи для дітей із ТПМ є:***

- 1) подолання різних видів порушень усного та писемного мовлення в процесі корекційного навчання з різних предметів;
- 2) корекція психофізичного розвитку дітей із ТПМ, їх духовний розвиток;
- 3) подолання різних видів порушень усного та писемного мовлення в процесі корекційного навчання з різних предметів; забезпечення міцного і свідомого засвоєння загальноосвітніх знань; корекція психофізичного розвитку дітей із ТПМ, їх духовний розвиток.

10. ***У спеціальній школі існують такі види планування:***

- 1) календарні плани складаються на півріччя;
- 2) навчальні плани;
- 3) поурочні плани;
- 4) плани виховної роботи на півріччя і на тиждень;
- 5) плани корекційно-розвивальної роботи.

Необхідно обрати три варіанти відповідей.

Тема 5. Принципи побудови роботи з навчання мови. Характеристика методів, прийомів та засобів формування мовлення і вивчення мови як предмета

1. ***До основних принципів навчання рідної мови учнів із ТПМ належать:***

- 1) побудова навчання мови на основі врахування рівня мовленнєвого розвитку, типових та індивідуальних особливостей мовлення дитини;

- 2) першочергове забезпечення практичного засвоєння учнями мови як засобу спілкування і знаряддя пізнавальної діяльності (комунікативний принцип).;
- 3) взаємозв'язок у реалізації завдань формування в учнів мовленнєвого спілкування, корекції мовлення дітей і навчання їх української мови як предмета;
- 4) поетапність та логічна послідовність представлення навчального матеріалу;
- 5) колективна форма діяльності;
- 6) побудова спеціального навчання мови відповідно до найбільш загальних закономірностей розвитку мовлення в нормі;
- 7) формування і корекція мовлення на основі встановлення взаємозв'язку між фонетичним, лексичним і граматичним компонентами мови;
- 8) навчання мови на основі формування мовних узагальнень.

Необхідно обрати шість варіантів відповідей.

2. Принцип навчання мови «формування і корекція мовлення на основі встановлення взаємозв'язку між фонетичним, лексичним і граматичним компонентами мови» обумовлений:

- 1) Р. Є. Левіною;
- 2) О. М. Шахнаровичем;
- 3) Ф. О. Сохіним.

3. Методичні принципи організації уроків української мови:

- 1) знання і розуміння причин труднощів молодших школярів у навчанні;
- 2) навчання мови на основі формування мовних узагальнень;
- 3) врахування індивідуальних особливостей дітей;
- 4) поетапність та логічна послідовність представлення

- навчального матеріалу;
- 5) уся діяльність учнів у процесі навчання повинна мати самостійний характер;
 - 6) в основу освітнього процесу має бути покладена колективна форма діяльності.

Необхідно обрати п'ять варіантів відповідей.

4. Діяльнісний підхід до навчання учнів передбачає:

- 1) максимальне виявлення та використання резервів психічного розвитку школярів;
- 2) використання різних видів діяльності з метою загального розвитку дитини і корекції порушених функцій;
- 3) єдність корекційних, навчальних і виховних завдань.

5. На уроках використовують різні види вправ:

- 1) репродуктивні;
- 2) продуктивні;
- 3) комбіновані;
- 4) творчі;
- 5) евристичні.

Необхідно обрати три варіанти відповідей.

6. Назвіть методи навчання за класифікацією, базованою на характері пізнавальної діяльності:

- 1) пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний, творчий і дослідницький;
- 2) інформаційно-рецептивний, репродуктивний, проблемний, евристичний і наочний;
- 3) пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний, евристичний і дослідницький.

7. До продуктивних методів навчання належать:

- 1) проблемний, дослідницький та евристичний;
- 2) інформаційно-рецептивний, проблемний та

- дослідницький;
- 3) творчий, проблемний та дослідницький.

8. Для реалізації корекційно-розвивальних технологій найбільш адекватним на початкових етапах навчання є:

- 1) проблемний метод;
- 2) евристичний метод;
- 3) репродуктивний метод.

9. Основними засобами навчання учнів є:

- 1) усне та письмове мовлення;
- 2) наочний матеріал;
- 3) організація спілкування дітей у різних видах діяльності (ігровій, побутовій, трудовій);
- 4) технічні засоби;
- 5) мова педагога.

Необхідно обрати три варіанти відповідей.

10. Стимулюючі методи навчання поділяються на три підгрупи:

- 1) метод проєктів;
- 2) ТРВЗ;
- 3) методи емоційного стимулювання;
- 4) методи розвитку пізнавального інтересу;
- 5) методи формування відповідальності.

Тема 6. Стратегії підтримки молодших школярів із ТПМ

1. До основних проблем організації навчання дітей із ТПМ належать:

- 1) нестача підготовчих класів у закладах загальної середньої освіти;
- 2) брак спеціальних навчальних програм;

- 3) недостатнє залучення різнопрофільних спеціалістів до комплексної та ефективної логокомпенсації, створення дієвого навчально-методичного забезпечення роботи з дітьми з ТПМ;
- 4) брак науково обґрунтованих розробок обладнання логопедичного спрямування;
- 5) дефіцит уведення в логопедичну роботу з дітьми зі складними мовленнєвими порушеннями елементів української жестової мови;
- 6) брак навчальних комплектів (підручників, робочих зошитів, наочних посібників) корекційного спрямування з усіх навчальних предметів для роботи зі здобувачами початкової освіти з ТПМ;
- 7) нестача нормативно-правової бази щодо створення умов для вільного використання в закладах освіти логопедичного обладнання;
- 8) відсутність сертифікованих курсів із логоритміки.

Необхідно обрати шість варіантів відповідей.

2. Ейдетика – це:

- 1) методика розвитку пам'яті через образне й асоціативне мислення;
- 2) медичний термін, що ґрунтується на спогадах;
- 3) один з напрямів психологічної науки.

3. За рівнем розуміння виокремлюють такі види асоціацій:

- 1) зорові; слухові; рухові; тактильні; нюхові; смакові;
- 2) реальні (предметні); уявні (фантазійні);
- 3) необмежені; причинно-наслідкові;
- 4) індивідуальні; загальнозрозумілі.

4. Які асоціації передбачають виникнення в уяві статичного чи динамічного образу певної істоти?

- 1) зорові;

- 2) рухові;
- 3) тактильні;
- 4) слухові.

5. Інтегруюча функція використання інформаційних технологій:

- 1) має на меті за допомогою програмово-ігрового забезпечення сформувати в учнів із мовленнєвими порушеннями вміння дивитися і бачити, слухати й чути, виховати бажання вербально спілкуватися, користуючись фонетично, лексично та граматично правильним зв'язним мовленням;
- 2) реалізується завдяки образній різноманітній формі подачі матеріалу;
- 3) дозволяє залучити в освітній процес різні аналізаторні системи і спиратися під час роботи на найбільш збережені компоненти психомовленнєвої діяльності;
- 4) дозволяє розширити коло зв'язків молодших школярів у тяжкому психомовленнєвому стані із соціальним середовищем і збагатити їхній суспільний досвід.

6. Яка функція використання інформаційних технологій дає змогу учням початкової школи із ТПМ методами інформаційних технологій опанувати комп'ютерну грамоту?

- 1) навчально-виховна;
- 2) компенсаційно-розвивальна;
- 3) оцінно-контролююча;
- 4) медіаосвітня.

7. Інформаційні технології стають гарним помічником у:

- 1) навчанні письма;

- 2) опануванні орфоепічних норм рідної мови;
- 3) збагаченні словника в межах імпресивного й експресивного мовлення;
- 4) уточненні сформованості граматичних категорій різних частин мови;
- 5) роботі над зв'язним структурованим діалогічним і монологічним мовленням;
- 6) розвитку пам'яті.

Необхідно обрати чотири варіанти відповідей.

8. Використання пісочної терапії в роботі зі здобувачами початкової освіти, які мають мовленнєві порушення, допомагає вирішити низку завдань:

- 1) організаційно-методичних;
- 2) освітніх;
- 3) соціокультурних;
- 4) корекційних;
- 5) розвивальних;
- 6) психотерапевтичних;
- 7) виховних;
- 8) художньо-естетичних.

Необхідно обрати шість варіанти відповідей.

9. Залежно від впливу на м'язи виокремлюють такі види масажу:

- 1) розслаблюючий, стимулюючий;
- 2) глибокий, поверховий;
- 3) вушний, шийний, ручний;
- 4) пальчиковий, підборідний, мімічний;
- 5) язиковий, губний, щічний.

10. Оберіть помилкові методичні рекомендації для проведення самомасажу:

- 1) самомасаж проводиться в ігровій формі;
- 2) самомасаж триває 5 хв;

- 3) самомасаж може тривати від 2 до 7 хв;
- 4) кожна вправа самомасажу повторюється 4–5 разів;
- 5) кожна вправа самомасажу повторюється 2 рази;
- 6) перед проведенням самомасажу треба обов'язково вмити руки, а перед здійсненням язикового, губного та щічного самомасажу – вмитися;
- 7) проведенню язикового, губного та щічного самомасажу з метою підвищення його ефективності має передувати робота з розвитку стереогнозу та оптико-просторових уявлень;
- 8) потрібно чергувати самомасаж і відпочинок; після виконання кожної вправи доцільно розслабитися і за потреби ковтнути слину;
- 9) максимальне залучення різних видів аналізаторів (тактильний, зоровий, слуховий) під час самомасажу сприяє розвитку у школяра статико-динамічних відчуттів і чітких артикуляційних кінестезій;
- 10) прийоми самомасажу можуть варіюватися та використовуватися кількаразово упродовж дня;
- 11) упродовж дня використовують три прийоми самомасажу;
- 12) використовувані предмети при губному та язиковому самомасажі мають бути суто індивідуальними, краще стерильними, а при щічному – продезінфікованими;
- 13) самомасаж не має викликати дискомфорту, а лише позитивні емоції.

Необхідно обрати три варіанти відповідей.

**ТЕСТИ ДО ЗМІСТОВОГО МОДУЛЮ 3
«МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ВИМОВИ ТА
РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ УЧНІВ МОЛОДШИХ
КЛАСІВ ШКОЛИ ДЛЯ ДІТЕЙ ІЗ ТЯЖКИМИ
ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ»**

Тема 7. Методика формування вимови в дітей із ТПМ

1. Вивчення звукової системи мови здійснюється в таких аспектах:

- 1) артикуляційному, акустичному, лінгвістичному;
- 2) фізіологічному, значеннєвому;
- 3) артикуляційному, фізичному.

2. Акустичний аспект вивчення звукової системи передбачає:

- 1) вивчення звуків як наслідку певних рухів мовних органів;
- 2) вивчення звуків із погляду їх звучання як явища фізичного;
- 3) вивчення ролі звукової сторони мови з погляду її смислових функцій.

3. Протиставлення фонем за диференціальними ознаками називають:

- 1) кореляційними;
- 2) опозиційними;
- 3) диференційними.

4. Психофізіологічними механізмами, що забезпечують правильну вимову, є:

- 1) збережений фонематичний слух;
- 2) фонематичне сприймання;
- 3) розвинута моторика органів артикуляційного апарату;

- 4) збережений кінстетичний або пропріорецептивний аналіз;
- 5) кінстетичний аналіз;
- 6) слуховий контроль за власним мовленням.

Необхідно обрати чотири варіанти відповідей.

5. ***Звукові одиниці розглядаються в трьох аспектах:***

- 1) перцептивному;
- 2) артикуляторному;
- 3) акустичному;
- 4) просодичному;
- 5) смислового.

6. ***Вимовна сторона усного мовлення включає в себе:***

- 1) кінстетичний аналіз;
- 2) фонематичне сприймання;
- 3) артикулювання звуків і їх розрізнення;
- 4) передачу звукоскладової структури слів;
- 5) вимову слів, синтагм, речень;
- 6) дотримання ритму, темпу, наголосу та інтонації.

Необхідно обрати чотири варіанти відповідей.

7. ***Фонематичне сприймання – це:***

- 1) тонкий систематизований слух, що має здатність здійснювати операції розрізнення і впізнавання фонем, які складають звукову оболонку слова;
- 2) спеціальні розумові дії, спрямовані на диференціацію фонем і встановлення звукового складу слова;
- 3) розумова операція, яка забезпечує контроль за правильністю відтворення звукової сторони мовлення в її безперервному потоці складів.

8. ***Найбільш характерними є такі порушення складової структури слів:***

- 1) перестановки звуків зі зміною складової будови слова;
 - 2) пропуски складів або окремих звуків чи груп приголосних;
 - 3) порушення кількості складів;
 - 4) порушення послідовності складів у слові;
 - 5) спотворення структури окремого складу;
 - 6) злиття двох слів в одне (контамінації);
 - 7) уподібнення (асиміляції) під впливом загальної схожості;
 - 8) заміна попередніх звуків наступними, «забігання» наперед (антиципації);
 - 9) «застрявання на звуці», на складі (персеверації).
- Необхідно обрати сім варіантів відповідей.*

9. *Порушення процесів сприймання і відтворення інтонаційних структур, що проявляється в такому:*

- 1) використанні неправильного наголосу в словах;
- 2) відсутності наголосу;
- 3) використанні неправильного тембру;
- 4) труднощах диференціації інтонаційної різниці на практичному рівні;
- 5) замінах питальної інтонації розповідною за умов однакової сили голосу;
- 6) перенесенні логічного наголосу на інше слово в реченні;
- 7) відтворенні всіх речень тільки з однією інтонацією;
- 8) відтворенні всіх речень без інтонації;
- 9) спробах необґрунтованого й неодноразового підвищення та зниження сили голосу в межах фрази.

Необхідно обрати сім варіантів відповідей.

10. Основними напрямками роботи з формування правильної вимови є такі:

- 1) формування правильної звуковимови;
- 2) корекція та розвиток фонематичного сприймання і фонематичних уявлень;
- 3) робота над складовою структурою слів;
- 9) уточнення артикуляції та звучання звука з опорою на зорове, слухове, тактильне сприймання і кінестетичні відчуття;
- 10) розвиток інтонаційної сторони мовлення;
- 11) формування початкових навичок звукового аналізу та синтезу.

Необхідно обрати п'ять варіантів відповідей.

Тема 8. Методика формування і розвитку словника та граматичної будови мовлення молодших школярів із ТІМ

1. Пріоритетним напрямком логопедичного впливу є:

- 1) робота над мовним рівнем продукування мовлення;
- 2) робота над кількісним і якісним збагаченням словника;
- 3) робота над формуванням граматично правильного мовлення.

2. Оволодіння мовленнєвою діяльністю передбачає два аспекти:

- 1) робота над мовним рівнем продукування мовлення;
- 2) формування граматичної будови мови;
- 3) практичне оволодіння мовленням;
- 4) усвідомлення закономірностей побудови і функціонування мови з метою оволодіння писемним мовленням, зокрема граматико-орфографічними знаннями, вміннями та навичками.

3. Є. Ф. Соботович виділила такі два рівні засвоєння слова:

- 1) засвоєння семантики слова;
- 2) розуміння значення слова;
- 3) активного вживання слова в мовленні;
- 4) формування словесних понять.

4. Основними напрямками роботи з формування значення слова є:

- 1) диференціація узагальнюючих слів;
- 2) робота над багатозначними словами;
- 3) уточнення значення слова;
- 4) формування структури значення слова;
- 5) організація семантичних полів;
- 6) розвиток синтагматичних та парадигматичних зв'язків слова.

Необхідно обрати чотири варіанти відповідей.

5. Формування умінь і навичок словотворення передбачає:

- 1) уточнення лексичного значення похідного слова; уточнення лексичного значення твірного слова; співставлення твірного і похідного слів; виділення спільних і відмінних елементів у них;
- 2) диференціювання словотворчих афіксів за значенням і звучанням;
- 3) співвідношення значення і звучання морфем;
- 4) уточнення узагальненого значення некореневих морфем (лісочок, струмочок);
- 5) співставлення споріднених слів з однаковими коренями та різними некореневими морфемами.

Необхідно обрати три варіанти відповідей.

6. І. В. Прищепова, В. В. Тищенко пропонують такі напрямки корекції та розвитку граматичної будови

мовлення:

- 1) розвиток фонематичного слуху і правильної дикції;
- 2) розвиток системи словозміни;
- 3) розвиток системи словотворення;
- 4) диференціація частин мови (на практичному рівні);
- 5) диференціація граматичних значень і уточнення зв'язків з формальними ознаками;
- 6) розвиток уміння визначати споріднені слова та виконувати морфологічний аналіз слів.
- 7) збагачення словникового запасу.

Необхідно обрати п'ять варіантів відповідей.

7. Диференціація на практичному рівні частин мови (іменників, прикметників та дієслів) відбувається в певній послідовності:

- 1) диференціація іменників, прикметників і дієслів;
- 2) диференціація прикметників та іменників;
- 3) диференціація іменників і дієслів.

Необхідно встановити послідовність.

8. Формування умінь диференціювати дієслова однини і множини теперішнього часу – це один з напрямків:

- 1) розвитку системи словозміни;
- 2) розвитку системи словотворення;
- 3) розвитку системи синтаксису.

9. Оволодіння різними конструкціями словосполучень і речень відбувається завдяки:

- 1) засвоєнню на уроках із розвитку мовлення мовленнєвих зразків учителя-логопеда;
- 2) під час використання вчителем технічних засобів навчання;
- 3) під час спілкування з однолітками.

Необхідно обрати два варіанти відповідей.

10. Зміст і структура уроків із розвитку зв'язного мовлення тісно пов'язана з:

- 4) уроками вимови та та логопедичними заняттями;
- 5) уроками вимови, навчанням грамоти та логопедичними заняттями;
- 6) уроками вимови, фонетики, навчанням грамоти та логопедичними заняттями.

ТЕСТИ ДО ЗМІСТОВОГО МОДУЛЮ 3 «МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ГРАМОТИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ІЗ ТПМ»

Тема 9. Загальна характеристика процесу навчання грамоти учнів із ТПМ

1. У період навчання грамоти розв'язують навчальне і корекційне завдання:

- 1) розвиток навички швидко орієнтуватись у звуко-буквеній будові слова;
- 2) оволодіння словозміною та словотворенням;
- 3) навчити дітей правильного та свідомого читання і письма;
- 4) у процесі навчання читання та письма коригувати та розвивати усне мовлення та пізнавальні здібності учнів.

Необхідно обрати два варіанти відповідей.

2. Навчання грамоти в спеціальній школі тісно пов'язане з уроками:

- 1) вимови
- 2) граматики;
- 3) синтаксису.

3. Під час навчання учнів із ТПМ потрібно враховувати такі вимоги:

- 1) навчання грамоти відбувається лише на тих звуках і словах, які правильно вимовляються учнями;
- 2) порядок проходження звуків і букв на уроках грамоти такий самий, як і в масовій школі;
- 3) розтягнутий темп навчання грамоти, він триває 2,5 роки;
- 4) велика увага приділяється розвитку навички швидко орієнтуватися у звуко-буквеній будові

слова;

- 5) словниковий матеріал, який пропонується на уроці, повинен бути доступним учням, відпрацьованим на уроках із розвитку мовлення;
- 6) необхідність систематичного повторення та закріплення матеріалу на всіх заняттях.

Необхідно обрати чотири варіанти відповідей.

4. Лінгвістичні основи методики навчання грамоти спираються на взаємозв'язок:

- 1) фонематичної та графічної систем мови;
- 2) лексичної та граматичної систем мови;
- 3) фонематичної та граматичної систем мови.

5. Одним із найважливіших принципів методики навчання грамоти є:

- 1) принцип поскладового читання;
- 2) принцип побуквеного читання;
- 3) аналітико-синтетичний принцип.

6. Процес читання забезпечується узгодженою роботою таких аналізаторів:

- 1) мовнорухового, мовнослухового та зорового;
- 2) мовнорухового, мовнослухового, зорового, і моторного.

7. Друга операція процесу письма – це:

- 1) аналіз звукового складу слова, яке підлягає написанню;
- 2) переведення фонем чи їх комплексу в зорову графічну схему – букву, яка повинна бути віддиференційованою від букв, графічно схожих між собою;
- 3) перетворення оптичних знаків (букв) у потрібні графічні накреслення за допомогою рухів руки.

8. *Третя операція процесу читання – це:*

- 1) впізнавання, розрізнення букв та їх співвіднесення з відповідними звуками;
- 2) злиття звуків у склади та слова, тобто звуковий синтез, завдяки якому відбувається прочитування слова;
- 3) співвіднесення звукового образу слова з його лексичним значенням, тобто розуміння прочитаного.

9. *Першою операцією процесу читання є:*

- 1) співвіднесення звукового образу слова з його лексичним значенням, тобто розуміння прочитаного;
- 2) злиття звуків у склади та слова, тобто звуковий синтез;
- 3) розрізнення букв та їх співвіднесення з відповідними звуками.

10. *Розташуйте послідовно етапи формування навички читання (за Т. Г. Єгоровим):*

- 1) синтетичне читання;
- 2) становлення синтетичних прийомів читання;
- 3) поскладове читання;
- 4) оволодіння звуко-буквеними позначеннями.

Тема 10. Методи навчання грамоти учнів із ТПМ

1. *Встановити відповідність між методами навчання грамоти і критеріями, покладеними в основу їх класифікації*

Методи навчання грамоти:

- 1) буквоскладальний, звуковий, складовий, метод цілих слів;
- 2) аналітичні, синтетичні, аналітико-синтетичні.

Критерії, покладені в основу класифікації методів навчання грамоти:

- 1) провідний прийом роботи у процесі оволодіння грамотою (аналіз чи синтез);
- 2) мовна одиниця, що лежить в основі навчання грамоти (звук, буква, склад, слово).

2. К. Д. Ушинським були розроблені прийоми звукового аналізу та синтезу, до яких він відносив такі:

- 1) виявлення заданого звука у словах;
- 2) добір учнями слів із заданих звуків;
- 3) поділ слів на склади і складів на звуки;
- 4) утворення слів зі звуків;
- 5) різноманітні перетворення слів;
- 6) збереження отриманої інформації;
- 7) смислові здогадки, які виникають на основі цієї інформації.

Необхідно обрати п'ять варіантів відповідей.

3. Процес навчання грамоти за звуковим аналітико-синтетичним методом будується на таких теоретичних засадах:

- 1) предметом читання є зашифрована буквами звукова матерія мови; букви є лише посередниками;
- 2) початкові фонетичні уявлення і поняття учні повинні одержувати в результаті активних спостережень над звуковими явищами мовлення;
- 3) букварному періоду повинен передувати період практичного засвоєння системи мови, протягом якого формується вміння свідомо виконувати аналіз слова, яке звучить;
- 4) перекодування зорових схем букв у кінетичну систему послідовних рухів, необхідних для запису;
- 5) переведення фонем у графеми.

Необхідно обрати три варіанти відповідей.

4. У сучасній методиці навчання грамоти принцип «від звука до букви» реалізується двома шляхами:

- 1) введенням добукварного періоду, проягом якого учні оперують виключно звуками;
- 2) введенням добукварного періоду, проягом якого учні оперують виключно буквами;
- 3) забезпеченням структури уроків із вивчення нових букв у букварний період.

5. До прийомів звукового аналізу належать:

- 1) виділення звука зі слова на основі опису його артикуляції;
- 2) самостійний підбір слів із заданим звуком;
- 3) утворення складу з 2-х звуків;
- 4) утворення сполучення звуків, аналогічно заданому, тільки з іншими звуками.

Необхідно обрати два варіанти відповідей.

6. Під час утворення слів використовують такі прийоми:

- 1) до звука (складу) додати звук і назвати слово, яке утворилось: на початку слова, в кінці слова ;
- 2) додати до слова такий звук, щоб утворилось нове слово;
- 3) від слова відняти склад, щоб утворилось нове слово;
- 4) утворити слово з окремих звуків, складів;
- 5) до поданого складу або слова додати інший склад або звук, щоб утворилось слово.

Необхідно обрати чотири варіанти відповідей.

7. Застосування аналітико-синтетичного методу в спеціальній школі для дітей із ТПМ має свої характерні риси:

- 1) навчання грамоти проводять тільки на тих звуках і словах, які правильно вимовляються учнями;

- 2) звуки і букви вивчаються не в алфавітному порядку;
- 3) звуки і букви вивчаються в алфавітному порядку;
- 4) розтягнуто в часі вивчення парних звуків (твердих – м'яких, глухих – дзвінких) і відповідних їм букв;
- 5) розтягнуто в часі вивчення голосних звуків;
- 6) складові структури вивчаються за принципом їх поступового ускладнення;
- 7) збільшено термін добукварного періоду порівняно із масовою школою.

Необхідно обрати п'ять варіантів відповідей.

8. Голосні звуки позначаються:

- 1) кружечком;
- 2) однією рисою;
- 3) двома рисками.

9. Оберіть третій етап формування дії звукового аналізу:

- 1) перенесення дії в розумовий план і кінцеве становлення дії: знімається проговорювання, дитина виконує операцію звукового аналізу в розумовому плані, за уявленням;
- 2) засвоєння дії в плані голосного мовлення: дитина послідовно проговорює звуки, не моделюючи схему слова;
- 3) засвоєння дії з предметами: звукову структуру слова подають у вигляді матеріальних одиниць – фішок, схем. Фішки, графічні схеми – прийоми матеріалізації звукового аналізу;
- 4) усвідомлення завдання: за допомогою підкресленої вимови окремих звуків у слові дітям дають можливість «проникнути» в звукову структуру слова, «доторкнутись» до неї.

10. Першим видом мовного аналізу, що виникає в процесі онтогенезу, є аналіз:

- 1) звуковий;
- 2) складовий;
- 3) морфологічний.

Тема 11. Основні періоди та етапи навчання грамоти в спеціальній школі для дітей із ТПМ

1. Добукварний період навчання грамоти в середньому триває:

- 1) 1–2 місяці;
- 2) 2–3 місяці;
- 3) 3–4 місяці.

2. У добукварний період навчання грамоти розв'язують такі завдання:

- 1) створення та розвиток у дітей інтересу до навчання;
 - 2) збагачення уявлень про оточуюче середовище;
 - 3) корекція та формуванням правильної звуковимови;
 - 4) корекція та розвиток фонематичного сприймання, фонематичних уявлень;
 - 5) збагачення словникового запасу;
 - 6) формування елементарних граматичних узагальнень;
 - 7) розвиток основних мисленневих операцій, таких як аналіз предметів за формою, розміром, кольором, порівняння, узагальнення тощо;
 - 8) корекція та розвиток зорово-просторових функцій та операцій;
 - 9) розвиток зорової та моторної пам'яті;
 - 10) формування координації рухів руки;
 - 11) розвиток координованості дрібних м'язів кисті руки.
- Необхідно обрати дев'ять варіантів відповідей.*

3. Протягом перших двох-трьох тижнів навчання проводиться вивчення стану:

- 1) мовленнєвої та психологічної готовності дітей до навчання у школі;
- 2) психологічної та фізіологічної готовності дітей до навчання у школі;
- 3) мовленнєвої та фізіологічної готовності дітей до навчання у школі

4. Експрес-методика вивчення стану готовності дітей до навчання грамоти включає такі блоки завдань:

- 1) визначення готовності до різних видів мовного аналізу;
- 2) визначення просторових уявлень та орієнтації у дітей;
- 3) вивчення в дітей стану сформованості графічних умінь;
- 4) дослідження синтаксичних узагальнень, аналізу та синтезу;
- 5) дослідження морфологічних узагальнень, аналізу та синтезу.

Необхідно обрати три варіанти відповідей.

5. Основними напрямками навчальної та корекційної роботи в підготовчий період навчання грамоти учнів спеціальної школи є такі:

- 1) розвиток усного мовлення учнів;
- 2) робота над звуковою стороною мовлення;
- 3) формування граматичної правильності мовлення;
- 4) збагачення словникового запасу;
- 5) розвиток зорово-просторового сприймання;
- 6) підготовка руки до письма.

Необхідно обрати чотири варіанти відповідей.

6. Основними методами роботи в підготовчий період навчання грамоти виступають такі:

- 1) бесіда;
- 2) спостереження;
- 3) показ, пояснення та розповідь вчителя;
- 4) виконання короткотривалих вправ за показом;
- 5) дидактичні ігри, ілюстрації та демонстрації.

Необхідно обрати три варіанти відповідей.

7. До завдань букварного періоду навчання грамоти належать:

- 1) удосконалювати звукову сторону мовлення, вимову звуків, слів та речень;
- 2) розвивати фонематичне сприймання та уявлення, навички звуко-складового та звуко-буквеного аналізу та синтезу;
- 3) збагачувати словник учнів та удосконалювати граматичну будову мови, формувати морфологічні та синтаксичні узагальнення;
- 4) розвивати мислення учнів у процесі формування основних мовних понять, таких як «звук», «склад», «слово», «речення», «зв'язне мовлення»;
- 5) удосконалювати зорово-просторове сприймання та уявлення, рухові навички, дрібну моторику пальців рук;
- 6) формування основних граматичних узагальнень;
- 7) удосконалення мисленнєвих операцій.

Необхідно обрати п'ять варіантів відповідей.

8. Основними напрямками корекційної роботи на уроках грамоти в букварний період виступає:

- 1) закріплення правильної вимови і розрізнення звуків і букв;
- 2) формування елементарних граматичних узагальнень;

- 3) розвиток ритмічної та звукоскладової структури мови;
- 4) розвиток зорово-просторового сприймання;
- 5) розвиток навичок аналізу й синтезу звуко-буквеного складу слова.

Необхідно обрати три варіанти відповідей.

9. Букварний період у спеціальній школі умовно поділяється на:

- 1) 2 етапи;
- 2) 3 етапи;
- 3) 4 етапи.

10. Протягом усього періоду навчання грамоти проводиться робота, спрямована на:

- 1) аналіз та синтез звукового складу мовлення, корекційна робота над наголосом, ритмом та інтонацією;
- 2) аналіз та синтез звукового складу мовлення, корекційна робота над ритмом та інтонацією;
- 3) аналіз та синтез звукового складу мовлення, корекційна робота над інтонацією.

Тема 12. Методика початкового навчання письма і комплексне формування грамоти на уроках читання для дітей із ТПМ

1. До навчальних завдань у процесі оволодіння письмом належать:

- 1) ознайомити дітей із графічними та гігієнічними правилами письма та забезпечити їх застосування;
- 2) навчити основним прийомам письма та розвивати координацію рухів руки;
- 3) забезпечити утворення чітких зорових та рухових образів букв та їх поєднань;

- 4) навчити записувати слова та речення після їх звуко-буквеного аналізу, списувати, писати під диктовку, записувати самостійно складені речення;
- 5) розвиток зорової та моторної пам'яті;
- 6) сприяння зниженню загальної психічної напруги, яка супроводжує процес письма.

Необхідно обрати чотири варіанти відповідей.

2. До корекційної-розвивальних завдань у процесі оволодіння письмом належать:

- 1) ознайомити дітей із графічними та гігієнічними правилами письма та забезпечити їх застосування;
- 2) навчити основним прийомам письма та розвивати координацію рухів руки;
- 3) розвиток у дітей зорово-просторового сприймання;
- 4) формування та розвиток зорового та рукорухового (кінетичного та кінестетичного) контролю та самоконтролю;
- 5) розвиток зорової та моторної пам'яті;
- 6) сприяння зниженню загальної психічної напруги, яка супроводжує процес письма.

Необхідно обрати чотири варіанти відповідей.

3. Графомоторна діяльність складається із трьох блоків:

- 1) навчального;
- 2) корекційного;
- 3) мотиваційного;
- 4) операційного;
- 5) контрольного.

4. До мотиваційного блоку належать такі дії, яким потрібно навчати дітей:

- 1) спрямовувати увагу на вчителя та зразок букви, який демонструється, утримувати його протягом певного часу;
- 2) описувати словами загальний зовнішній вигляд об'єкта;
- 3) аналізувати об'єкт написання;
- 4) уважно слухати завдання, розуміти його практичний та навчальний зміст;
- 5) сприймати завдання;
- 6) формулювати мету для себе.

Необхідно обрати чотири варіанти відповідей.

5. До якого блоку графомоторної діяльності належить дія «порівнювати написаний об'єкт зі зразком та характеризувати допущені помилки»:

- 1) навчального;
- 2) корекційного;
- 3) операційного;
- 4) контрольного.

6. Навчання письма у спеціальній школі переважно відбувається аналітико-синтетичним шляхом, який передбачає:

- 1) поетапний аналіз букви;
- 2) співвіднесення букви зі звуком
- 3) співставлення букв за схожістю та різницею елементів;
- 4) синтез елементів, які складають букву;
- 5) аналіз елементів, що складають букву.

Необхідно обрати три варіанти відповідей.

7. У формуванні графічної навички виділяють два етапи:

- 1) підготовчий та основний;
- 2) підготовчий та контрольний;

3) основний та контрольний.

8. Найвідомішими методами навчання читання, що застосовуються педагогами в роботі зі школярами, є:

- 1) аналітичний;
- 2) синтетичний;
- 3) глобальний;
- 4) традиційний.

Необхідно обрати два варіанти відповідей.

9. Глобальний метод навчання читання може застосовуватися під час уроків:

- 1) із дітьми з ТПМ;
- 2) із тими дітьми з розладами мовлення, котрі мають достатньо зрілі симультанні структури (зокрема, синтез);
- 3) з дітьми із ЗНМ.

10. Уроки читання в початковій школі охоплюють кілька змістових ліній:

- 1) спрямованість на усну взаємодію з іншими особами;
- 2) сприйняття і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях;
- 3) сприйняття, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів;
- 4) творча інтерпретація інформації;
- 5) спрямованість на усну й письмову комунікацію.

Необхідно обрати три варіанти відповідей.

ВІДПОВІДІ

Змістовий модуль 1

Тема 1

1. 1).
2. 3).
3. 3), 4).
4. 1), 2).
5. 2), 4).
6. 1), 3), 4).
7. 1), 2), 3).
8. 2).
9. 1).
10. 2), 3).

Тема 2

1. 1), 2).
2. 1), 3), 5), 6), 7).
3. 2), 4), 5), 6), 7), 8), 9).
4. 1), 3).
5. 1), 4), 6).
6. 1), 3).
7. 2).
8. 2), 3), 5), 6).
9. 1), 2), 4), 6), 7).
10. 2).

Тема 3

1. 1), 2), 4), 5), 6), 8).
2. 1), 2), 5), 6), 7), 8).
3. 1), 3), 5).

4. 1), 3), 5).
5. 2), 4), 5), 6).
6. 2), 3), 4), 5).
7. 1), 2).
8. 3).
9. 1), 3), 4).
10. 1), 2), 3), 5).

Змістовий модуль 2

Тема 4

1. 1).
2. 1), 2), 3), 4), 5).
3. 1), 3), 4), 5).
4. 1).
5. 3).
6. 2).
7. 3).
8. 2).
9. 3).
10. 1), 3), 4).

Тема 5

1. 1), 2), 3), 6), 7), 8).
2. 1)
3. 1), 3), 4), 5), 6).
4. 2).
5. 1), 2), 4).
6. 3).
7. 1).
8. 2).
9. 1), 2), 4).
10. 3), 4), 5).

Тема 6

1. 1), 2), 3), 4), 5), 6).
2. 1).
3. 2).
4. 2).
5. 3).
6. 4).
7. 2), 3), 4), 5).
8. 1), 2), 4), 5), 6), 7).
9. 1).
10. 2), 5), 11).

Змістовий модуль 3

Тема 7

11. 1).
12. 2).
13. 2).
14. 2), 3), 4), 6).
15. 1), 2), 3).
16. 3), 4), 5), 6).
17. 2).
18. 3), 4), 5), 6), 7), 8), 9).
19. 1), 2), 4), 5), 6), 7), 9).
20. 1), 2), 3), 5), 6).

Тема 8

1. 1).
2. 3), 4).
3. 2), 3).
4. 3), 4), 5), 6).
5. 1), 4), 5).
6. 2), 3), 4), 5), 6).
7. 3), 2), 1).
8. 1).

9. 1), 2).
10. 2).

Змістовий модуль 4

Тема 9

1. 3), 4).
2. 1).
3. 1), 4), 5), 6).
4. 1).
5. 1).
6. 1).
7. 2).
8. 3).
9. 3).
10. 4), 3), 2), 1).

Тема 10

1. 1) – 2); 2) – 1).
2. 1), 2), 3), 4), 5).
3. 1), 2), 3).
4. 1), 3).
5. 1), 2).
6. 1), 2), 4), 5).
7. 1), 2), 4), 6), 7).
8. 1).
9. 2).
10. 3).

Тема 11

1. 2).
2. 1), 2), 3), 4), 5), 6), 7), 8), 11).
3. 1).

4. 1), 2), 3).
5. 1), 2), 5), 6).
6. 3), 4), 5).
7. 1), 2), 3), 4), 5).
8. 1), 3), 5).
9. 1).
10. 1).

Тема 12

1. 1), 2), 3), 4).
2. 3), 4), 5), 6).
3. 3), 4), 5).
4. 1), 4), 5), 6).
5. 4).
6. 2), 3), 5).
7. 1).
8. 1), 3).
9. 2).
10. 1), 2), 3).

Навчально-методичне видання

Тести з дисципліни
«Спецметодика початкового навчання мови»:
навчально-методичний посібник

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 016 Спеціальна освіта
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
(освітня програма «Спеціальна освіта. Логопедія»)

Укладач:

Шостак Ольга Олександрівна

Підписано до друку: 2023 р.
Папір друк. 60×84. Формат 1/16
Умовних друкованих аркушів 0,7

Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету
33028, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12